

Albert Heijn Supermarkt N.V. Zaandam

De heer Albert Heijn begon in 1887 een “theepakkerij” in Zaandam, in de zich snel ontwikkelende streek van de voedingsmiddelenindustrie en de broedplaats van het plaatjesalbum. Bij dit bedrijfje werd een winkeltje geopend, dat zich verder uitbreidde tot een “winkel in koloniaalwaren en grutterijen”. Dergelijke winkels kregen al snel de volksnaam “kruidenier”. Albert Heijn bleef lange tijd gespecialiseerd in koffie en thee, maar het handelsbedrijf werd uitgebreid met vele producten van merkfabrikanten – tegenwoordig aangeduid als “A-merken” – en in enkele tientallen jaren werden eigen winkelvevestigingen geopend verspreid over het hele land. Momenteel is AH onderdeel van de holding AHOLD, waarin ook winkelketens in Noord en Zuid Amerika zijn opgenomen. Een kopie van de eerste winkel is te zien in het openluchtmuseum Zaanse Schans in Zaandam.

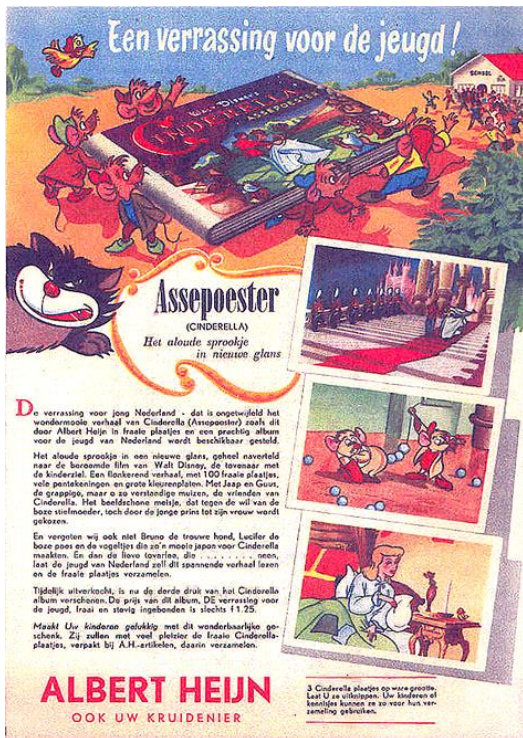
AH heeft in de 120 jaar van zijn bestaan voortdurend ingehaakt op de nieuwe reclametrends. Al aan het begin van de 20^e eeuw promootte A.H. zijn koffie en thee met de razend populaire “zwartjes”, met een reclametekst. Rond 1910 verschijnt het eerste album, *Mooi Nederland*, een klassiek insteekalbum met tekstpagina's en 40 ingekleurde topografische foto's, zoals die rond die tijd verschijnen bij ACL, Honig, Grootes en anderen.

Rond 1920 volgt een eenvoudig, blanco album voor de dan populaire sluitzegels, staand geniet, getiteld *Sluitzegel Album Albert Heijn*.

In de twintiger jaren begon AH zijn koffie te promoten met een soort stripfiguurtje, Boffie. In 1927 verscheen een plaatjesboekje “De koddige avonturen van Boffie”. In 1947 verscheen een serie miniboekjes “Boffie en de verdwenen koffie”. Boffie Koffie bleef een begrip tot in de vijftiger jaren. In de dertiger jaren is er veel aandacht voor jeugdboeken, waarop AH inspeelt met vier verhalen van Jules Verne bewerkt door Nederlandse schrijvers.

Bij de huidige generatie(s) is Albert Heijn populair vanwege de diverse reclame-uitgaven van stripalbums van Suske en Wiske. Bij de ouderen kan Albert Heijn nooit meer stuk omdat deze in juni 1951 als eerste een album heeft uitgegeven naar aanleiding van een razend populaire nieuwe Walt Disney film, die dat jaar in Nederland is uitgekomen: *Cinderella*, in het Nederlands “Assepoester”. Dit album is van kwartoformaat. Dit initiatief wordt snel overgenomen door het damesblad Margriet, dat in het volgende jaar al met een Walt Disney album uitkomt naar aanleiding van een nieuwe film, *Bambi*, later gevolgd door Peter

Pan, Pinocchio en Sneeuw-
witje. De Margriet albums
vertonen grote gelijkenis met
het AH album, maar ze zijn
helaas een stuk kleiner (27,5
x 19,8 cm).

AH komt na twee herdrukken
van Cinderella in 1953 al weer
met een heel ander soort
album, voor de oudere jeugd
en volwassenen: *Panorama
van techniek, verkeer en
industrie*. Dit is een klassiek
album, iets groter dan roman-
formaat, dat een soort kleine
encyclopedie van de techniek
vormt. Bleu Band neemt dit
idee direct over en komt in
1954 met een encyclopedie
met verzamelplaatjes voor de
jeugd, "Ik weet het", uitge-
geven in 25 losse afleveringen
met aparte band die men zelf
moet laten inbinden.

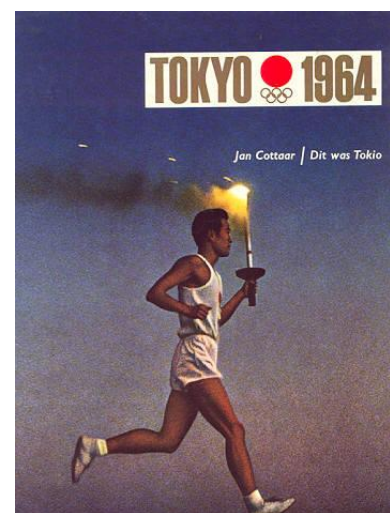
De trendgevoelige firma AH komt in hetzelfde jaar met nog een tweede
verzameluitgave, weer voor kinderen, waarbij het koffiemannetje Boffie weer
een hoofdrol speelt: *Boffie en Buikie in de knoop*. Dit is net als de voorgaande
twee uitgaven een ingebonden album, maar nu met plaatjesstrips, daarmee het
pad betredend van concurrent Spar kruideniers die al in 1947 en 1949 twee
stripverzamelboekjes had uitgebracht. Dit album is geschreven en getekend
door Jean Dulieu, bekend van Paulus de Boskabouter. De lange smalle
plaatjesstrips worden in vieren gevouwen bij de koffie verpakt.

Na de mooie albumuitgaven van 1951 en 1953 blijft het lang stil. In de zestiger
jaren verschijnen weer diverse boekuitgaven, waarvan de drie fotoboeken over
de Olympische Spelen in Tokio (1964) de bekendste zijn. AH is niet de eerste
met het onderwerp Olympische Spelen, Simon de Wit is al in 1956 en 1960
voorgegaan met boekjes met verzamelplaatjes, en later volgen nog diverse
bedrijven, maar de drie boeken "Tokyo 1964" van AH zijn wel trendsettend in
kwaliteit van uitvoering.

In 1972, weer een olympisch jaar, komt er weer een uitgave met losse plaatjes
voor de oudere jeugd en volwassenen, *Sport en Spel*, gemaakt in samen-
werking met de NSF en het NOC, en mede gedistribueerd door Shell.

In 1973 en 1974 verschijnen er weer twee "albums". En weer is AH de eerste
in een nieuwe trend: grote gekartonneerde boeken gebaseerd op populaire
kinderseries van de TV. AH komt met twee boeken *Ti-Ta-Tovenaar*. Andere
kruideniers volgen dit voorbeeld in de volgende vijf jaren met Beertje Colargol,
Paulus de boskabouter, Barbapappa en De Bereboot. AH geeft de kinder-
boeken meteen iets extra's mee, wat later door Centra ook gedaan wordt. Bij
het eerste *Ti-Ta-Tovenaar*boek hoort een poster met insteekplaatjes. Het
tweede boek gaat vergezeld van 16 filmstripjes en een "toverkijker".

Hierna komen er geen "plakboeken" van AH meer. In april 1987 komt het eerste
stripboek van Suske en Wiske uit (Witte zwanen, zwarte zwanen) ter gelegen-
heid van het 100-jarig bestaan van het bedrijf. Daarna volgen nog vele speciale
uitgaven van Suske en Wiske strips.

ALHE01

Mooi Nederland

Mooi Nederland. Uitgave van Albert Heijn, Zaandam. (1909)

9 ongenummerde bladen inclusief titelblad met 40 ingekleurde fotoplaatjes om in te steken.

Kenmerken

In dit opmerkelijke album worden op de voorkant van de bladen de plaatjes ingestoken, terwijl op de achterkant de tekst staat. Dit is mogelijk gemaakt doordat de tekst is gezet in twee smalle kolommen met in het midden nog een ruimte ter grootte van een plaatje in de tekst uitgespaard, zodat de hoeken van de plaatjes niet door de tekst steken. Zie de volgende pagina.

Insteekalbum van 21,5 x 24 cm met linnen rug, waarin 5 dubbele bladen plus het titelblad en vulstroken geniet zijn. De achterkant van het album is blanco. Links onder op de voorkant is de drukker vermeld: F.W. Casparie Groningen.

De gedecoreerde bladen van stevig lichtgrijs papier dat geen verzuringsvlekjes vertoont hebben op de voorkant 5 liggend ingestoken plaatjes, 4 op de hoeken en 1 in het midden, en op de achterkant tekst. Alleen de tekstpagina's zijn genummerd. De tekst is doorlopend en loopt alle plaatjes af. De plaatjes zijn niet genummerd. In het insteekvakje staat de naam van het plaatje dat er moet komen.

De drukker had duidelijk wel ervaring met ansichtkaartenalbums maar niet met plaatjesalbums. In de bladen zijn dubbele insteekgleuven geponst zodat aan twee zijden plaatjes ingestoken kunnen worden, terwijl in dit album maar aan één kant plaatjes ingestoken moeten worden. Ook de plaatjes van circa 78 x 50 mm zijn op een ongebruikelijk manier vormgegeven. De afbeelding is laag en eronder is een flinke tekstbalk opgenomen met de aanduiding van het plaatje in een overdreven grote vette letter.

Op de laatste pagina is aangegeven dat Albert Heijn nog meer series plaatjes wilde uitgeven. Dat is niet gebeurd.

We hopen dat ge onze Delicatesse-pudding veel zult koopen; ze is goedkoop, voedend en gezond; we zullen dan later eene nieuwe serie plaatjes kunnen uitgeven van de vele andere schoone streken waaraan ons geliefd Nederland rijk is.

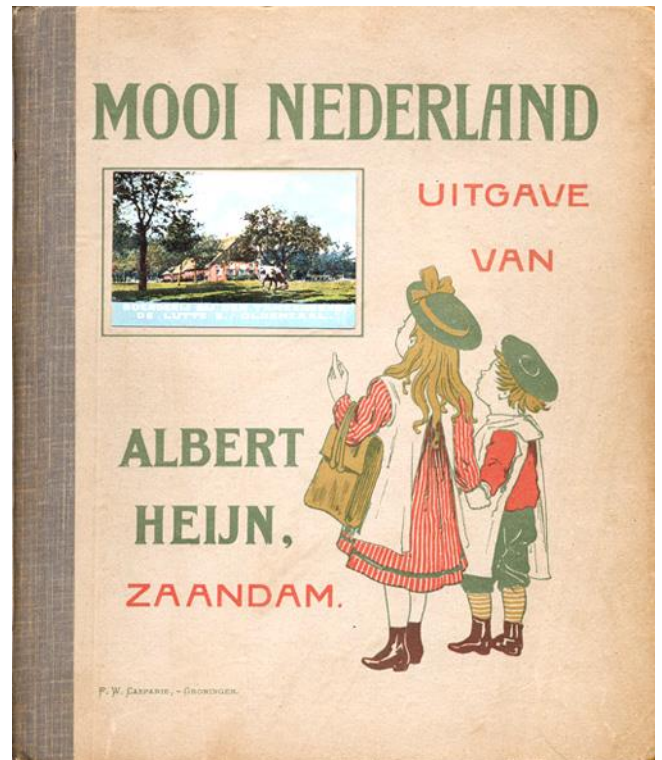
Inhoud

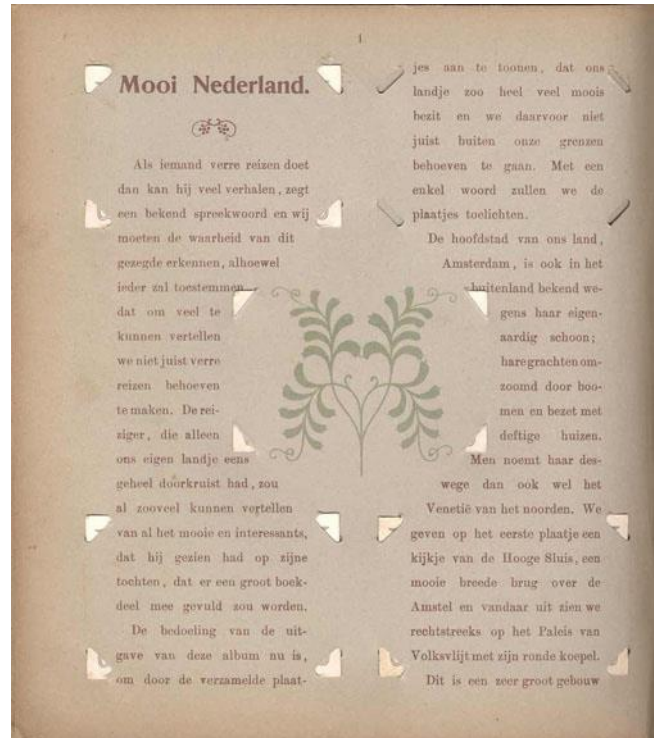
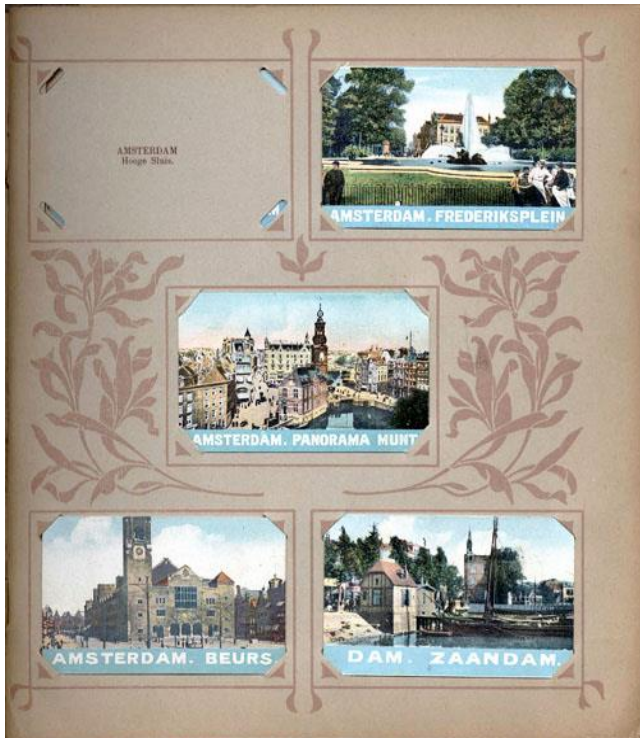
De onbekende schrijver heeft een Zuid-Nederlandse lyrische stijl. Na een inleiding van iets meer dan een kolom die eindigt met "De bedoeling van de uitgave van deze album nu is, om door de verzamelde plaatjes aan te toonen, dat ons landje zoo heel veel moois bezit en we daarvoor niet juist buiten onze grenzen behoeven te gaan", worden alle plaatjes doorlopend "met een enkel woord toegelicht". De teksten zijn fraaier en informatiever dan de bekende tekstjes bij topografische plaatjes uit diezelfde tijd van Tante Liza, zoals in de Maizena albums van Honig.

De hoofdstad van ons land, Amsterdam, is ook in het buitenland bekend wegens haar eigenaardig schoon; hare grachten omzoomd door boomen en bezet met deftige huizen. Men noemt haar deswege dan ook wel het Venetië van het noorden. We geven op het eerste plaatje een kijkje van de Hooge Sluis, een mooie breede brug over de Amstel en vandaar uit zien we rechtstreeks op het Paleis van Volksvlijt met zijn ronde koepel.

Dit is een zeer groot gebouw ...

De eerste pagina met plaatjes en de tekst op de achterkant van de pagina.
Op de achterkant van de plaatjes is een reclame met fraaie Jugendstil versiering gedrukt.

ALHE02

Albert Heijn's Panorama

Albert Heijn's Panorama van techniek, verkeer en industrie. Moderne techniek ten bate der mensheid. Geïllustreerd met tekeningen en 150 gekleurde plaatjes. In 1953 uitgegeven door Albert Heijn, Zaandam.

80 pagina's vanaf de titelpagina, waarvan 1 pagina inhoudsopgave achterin. 150 ingekleurde fotoplaatjes om in te plakken op aparte plaatjespagina's.

Prijs: f 1,25

Kenmerken

Klein formaat klassiek album, iets groter dan roman-formaat, met stijve kaft, linnen rug en opvulstroken. Het licht getinte papier is wat fijner dan van de zware vooroorlogse albums. De tamelijk kleine plaatjes (45 x 64 mm) zijn ingekleurde zwart-wit foto's, die zijn verkregen van een aantal grote bedrijven die alle zijn genoemd in de colofon op de laatste pagina (o.a. ANWB, Shell, PTT en Philips). De plaatjes zijn gedrukt op vrij dun stijf papier en werden verpakt bij de A.H. koffie, thee, etc..

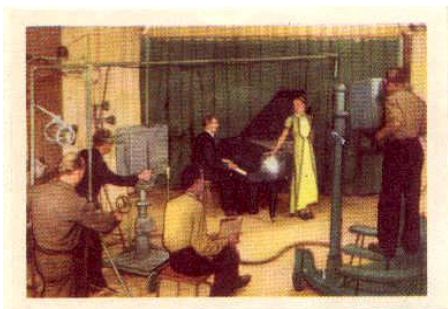
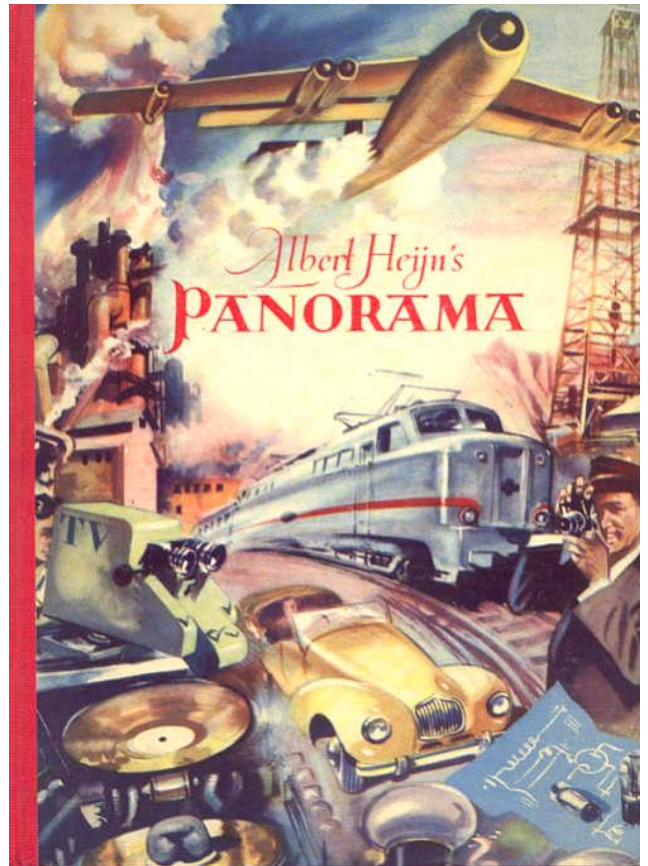
Het album is ingedeeld in een aantal alfabetisch geordende hoofdonderwerpen, die steeds op een nieuwe pagina beginnen en te samen met de bijbehorende plaatjespagina's met ieder 6 plaatjes steeds enkele pagina's beslaan.

Inhoud

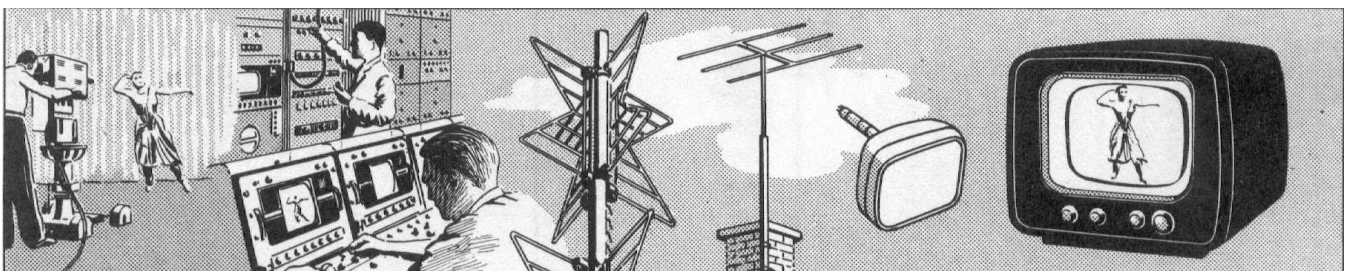
Dit boek met diverse onderwerpen uit wetenschap en techniek, is bedoeld als naslagwerk "voor vader en zoon". De keuze van de onderwerpen lijkt meer geïnspireerd door de bedrijven van wie de medewerking verkregen kon worden dan door actualiteit. Uitzonderingen zijn "Zeewering en landwinning", met aandacht voor "de nationale ramp van 1 Februari 1953", die zich voltrok kort voor het album verscheen, en het kersverse medium Televisie.

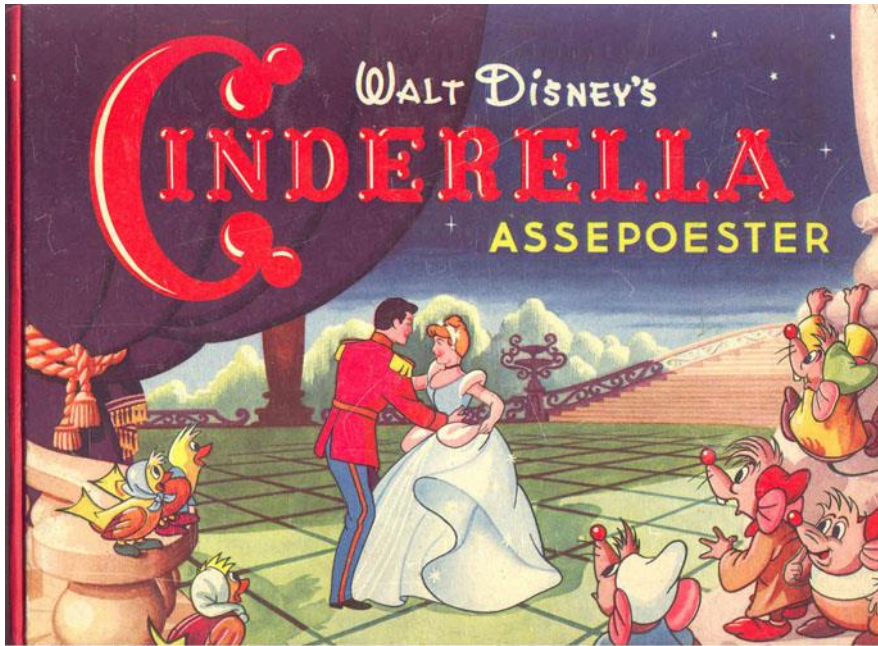
Elk hoofdstukje bestaat uit een algemene beschouwing, met uitzondering van Televisie gevolgd door een alfabetisch gerangschikte behandeling van een aantal vaktermen en opgave van aanbevolen boeken "welke verkrijgbaar zijn in de boekhandel of geleend kunnen worden in een Openbare Leeszaal".

Letterlijk betekent televisie : ver zien. Daarmee bedoelen wij dan veel verder zien dan met het menselijke oog mogelijk is, zien over huizen, bomen en dorpen. Oorspronkelijk leek zo iets min of meer een droombeeld, een wonder uit een andere wereld, maar tenslotte is het toch werkelijkheid geworden.

Televisie is niet langer een wensdroom of een aardigheidje. Het is een deel geworden van onze cultuur, van onze techniek en van ons onderwijs, op een manier, zoals zelfs de geniale vooruitziende geest van Nipkow niet had kunnen denken.

ALHE03

**Walt Disney's Cinderella
Assepoester**

Cinderella Assepoester. Een verhaal met fraaie kleurplaten en pentekeningen naar de wereldberoemde film van Walt Disney. Uitgave Albert Heijn N.V. Zaan- dam, met toestemming van Walt Disney persoonlijk. (juni 1951)

32 ongenummerde pagina's. 100 gekleurde plaatjes om in te plakken op de rechter plaatjespagina's.

Prijs: f 1,25

Kenmerken

Het album is uitgevoerd als een klassiek album in oblong formaat, 29,7 x 22,5 cm, met stijve kft en

innen rug. Het boek bevat echter slechts één katern dat in de band is geniet. De tekst op de brede bladen is in twee kolommen gezet, of een gedeelte van de pagina wordt in beslag genomen door een tekening. Het boek is afwisselend geïllustreerd met tweekleuren tekeningen en meerkleuren tekeningen. De illustrator is onbekend.

De plaatjes werden ingeplakt op de rechter pagina's in tekstkaders. Onder de plaatjes is het nummer en een kort zinnetje ontleend aan de tekst afgedrukt. De inplakplaatjes zijn uitgevoerd als klassieke stijve plaatjes (verpakt bij de koffie, cacao, chocoladerepen en Zaanse koeken). De afbeeldingen zijn ontleend aan de tekenfilm.

Inhoud

Het boek bevat het verhaal van Assepoester, verteld door een onbekende schrijver, opgedeeld in 7 afgeronde hoofdstukjes van 2 pagina's zodat het goed bruikbaar is om voor te lezen.

N een land hier heel ver vandaan, zover, dat je het niet kunt zien, zelfs al ga je op het puntje van de toren zitten, woonde Cinderella met haar vader, een echte edelman. Ze was nog maar een heel klein meisje, die Cinderella, toen haar moeder stierf. Op zekere dag kwam haar vader de kamer binnenstappen met een grote streng uitziende dame, die aan iedere hand een snibbig kijkend meisje vasthield. Hij tilde Cinderella hoog op, tot vlak voor de statige dame en sprak: „Dit is je nieuwe moeder, Cinderella en die twee meisjes daar zijn nu je zusjes. Zij heten Drisella en Anastasia”. Het kleine meisje Cinderella wist de eerste ogenblikken niet wat zij moest zeggen. Toen haar vader haar weer op de grond zette, rende zij hard de kamer uit, de tuin in en ging op een bankje zitten. Want als je zo'n klein meisje bent en je krijgt er opeens een nieuwe moeder en twee zusjes bij, die even groot zijn als je zelf bent, dan begrijp je dat niet zo direct.

18. Op dat ogenblik klonken er harde bitse stemmen boven uit het huis. „Cinderella!”

19. „Ja Anastasia” zei Cinderella en ging naar de keuken om het ontbijt klaar te maken.

ALHE04

Boffie en Buikie in de knoop

Boffie en Buikie in de knoop. Een spannend verhaal met 12 tekeningen en 96 gekleurde plaatjesstrips in 1953 uitgegeven door Albert Heijn, Zaandam.

Geen paginanummering. Schutbladen, titelblad en 30 tekstbladen waarop 96 gekleurde plaatjesstrips werden opgeplakt.

Prijs: f 1,00.

Kenmerken

Klein klassiek album in oblong formaat (27,5 x 20,5 cm), gebonden met rode linnen rug zonder rugopdruk en beplakt voor- en achterplat. Zowel op het voorplat als het achterplat zijn een aantal van de plaatjesstrips afgebeeld. Het album is kleiner dan het Cinderella album van een jaar eerder, maar veel dikker.

De opmaak en indeling is opmerkelijk, en is niet vergelijkbaar met de stripalbums van De Haas & Van Brero en Spar. De kleurige smalle strips (23,8 x 4,5 cm) geven alleen de plaatjes; de bijbehorende tekst is in het album afgedrukt. Onder elke strip staat een strook tekst met hetzelfde nummer als de strip, in drie kolommen; de plaatjes op de strips hebben echter een variabele indeling in drie of vier tekeningen met sterk wisselende breedte. Naast de pagina's met twee strips en teksten onder elkaar, zijn er pagina's met één strip en tekst waarbij de onderste helft van de pagina gevuld is met tekst in twee kolommen, en pagina's met een grote pentekening en tekst zonder strips.

De schrijver en tekenaar van dit album is niet aangegeven maar is wel bekend; dat is Jean Dulieu (pseudoniem van Jan van Oort), die vooral bekend is geworden met Paulus de Boskabouter. Deze strips vertonen geen overeenkomsten met Paulus de Boskabouter, met uitzondering van de oude waarzegster Leontina, die sterke gelijkenis vertoont met de toverheks Eucalypta.

De strips (en de tekeningen in het boek) zijn gesigneerd JD en zijn in de linkerbovenhoek genummerd 1 – 96.

Inhoud

Jean Dulieu vertelt in dit absurdistische verhaal de avonturen die het AH koffiemannetje Boffie beleeft met de verwarde uitvinder Buikie. Boffie maakt zich tijdens de avonturen verdienstelijk door voortdurend Boffie-koffie te zetten.

Mevrouw Leontina jaagt Buikie op stang door “een magere juffrouw op zijn dak” te voorspellen. Inderdaad belandt zijn aanbidsster juffrouw Primula letterlijk op zijn dak. Als Buikie eerst juffrouw Primula in groot gevaar heeft gebracht en haar vervolgens redt, waarvan een bolhoedenambtenaartje getuige is, wordt hij ter plekke in het huwelijk gelokt, waarbij hij op de vraag van het ambtenaartje of hij juffrouw Primula tot vrouw neemt, antwoordt:

“Ik kan niet anders. Ik ben het slachtoffer van de omstandigheden. Vooruit dan maar. Doch het lijkt mij een uiterst gevaarlijke uitvinding.”

